

P-05-1047 Gadewch i dafarndai a bariau fasnachu, a chanslo'r cyrffyw

Y Pwyllgor Deisebau | 1 Rhagfyr 2020
Petitions Committee | 1 December 2020

Cyfeirnod: RS20/14570-2

Rhif y ddeiseb: P-05-1047

Teitl y ddeiseb: Gadewch i dafarndai a bariau fasnachu, a chanslo'r cyrffyw

Geiriad y ddeiseb:

Mae dalwyr trwyddedau bariau a thafarndai yn dilyn gweithdrefnau llym er mwyn masnachu, a sicrhau bod staff a chwsmeriaid yn cael eu diogelu bob amser.

Gyda mesurau cadw pellter cymdeithasol ychwanegol ar waith, mae dalwyr trwyddedau ledled y wlad wedi dangos eu bod yn gallu gwneud hynny gan barhau i fasnachu, cadw eu lleoliadau ar agor a sicrhau swyddi.

Mae dogfennau Sage yn dangos bod arbenigwyr wedi diystyru'r syniad o gyrffyw o 10.00 pm ar gyfer tafarndai, bariau a bwytai cyn iddo gael ei weithredu ledled Lloegr.

<http://www.independent.co.uk/news/health/coronavirus-3-tier-lockdown-new-restrictions-boris-johnson-sage-curfew-b1012869.html%3Famp>

Mae'r Prif Weinidog ei hun wedi dweud nad oes prawf sy'n cysylltu'r cynnydd mewn achosion â bariau, tafarndai a bwytai. Mae'r Prif Weinidog, Mark Drakeford wedi honni bod tystiolaeth yn ardal Heddlu Gwent yn dangos nad yw'r nifer cynyddol o achosion yn cael eu hachosi gan dafarndai a bwytai.

<https://www.walesonline.co.uk/whats-on/food-drink-news/newport-lockdown-gwent-pubs-hospitality-19078374>

Yn ôl lleoliadau, bu gostyngiad o hyd at 93 y cant ers mis Awst, o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Cydag ychydig iawn o gefnogaeth ar gael, ac yn wyneb ansicrwydd, mae hyn yn peri mwy o bryder a straen i berchnogion o fewn y sector lletygarwch.

Rydym yn galw ar Lywodraeth Cymru i ganslo'r cyrffyw 10.00 pm, gadael i leoliadau fasnachu yn unol â'u trwyddedau ac achub ein heconomi gyda'r nos.

1. Cefndir

Ar 22 Medi 2020, [cyhoeddodd Llywodraeth Cymru](#) y byddai'n ofynnol i fusnesau lletygarwch yng Nghymru gau o 10.00 pm er mwyn helpu i fynd i'r afael â phandemig y coronafeirws. Cyflwynwyd y cyrffyw 10.00 pm, a ddaeth i rym ar 24 Medi, yn Lloegr a'r Alban ar yr un pryd hefyd.

Eglurodd Llywodraeth Cymru fod y cyrffyw 10.00 pm yn berthnasol i werthu alcohol, gyda safleoedd yn gorfod cau erbyn 10:20 pm yng Nghymru, gan roi amser i gwsmeriaid orffen unrhyw fwyd/diodydd. Mae hyn ychydig yn wahanol i'r sefyllfa yn Lloegr lle mae'n rhaid i'r leoliad gau am 10.00 pm.

Yn ystod y [cyfnod atal byr](#), roedd yn ofynnol i fusnesau lletygarwch fel tafarndai a bariau gau rhwng 23 Hydref a 9 Tachwedd, ac eithrio gwasanaethau prydau parod a danfon.

Yn dilyn y cyfnod atal byr, [ers 9 Tachwedd](#), mae busnesau lletygarwch wedi gallu ailagor. Unwaith eto, bu'n ofynnol iddynt roi'r gorau i werthu alcohol am 10.00 pm, a bydd angen i bob lleoliad sydd wedi'i drwyddedu i werthu alcohol i'w yfed

ar y safle gau erbyn 10.20 pm. Cyflwynodd Llywodraeth Cymru uchafswm hefyd ar faint grwpiau, gan eu cyfyngu i 4 o bobl (heb gynnwys plant o dan 11 oed) oni bai eu bod o'r un aelwyd. Mae gofynion hefyd megis archebu ymlaen llaw, gwasanaeth wrth y bwrdd yn unig, a rheoli mynediad i leoliadau.

Cyrff cyngori

Mae'r deisebwyr yn cyfeirio at ddogfennau a gyhoeddwyd gan Grŵp Cyngori Gwyddonol Llywodraeth y DU ar Argyfyngau (SAGE).

Er mai [SAGE sy'n gyfrifol](#) am sicrhau bod "cyngor gwyddonol amserol a chydgyssylltiedig ar gael i'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau i gefnogi penderfyniadau traws-lywodraethol y DU", mae gan Lywodraeth Cymru ei chorff ei hun hefyd - sef [Y Gell Cyngor Technegol](#). Mae dau gyd-gadeirydd y Gell yn aelodau o SAGE. Mae'r [Gwasanaeth Ymchwil wedi llunio erthygl blog](#) sy'n cynnwys mwy o wybodaeth am bob corff.

Cyngor yn ymwneud â cyrffyw

Yn ei gyfarfod ar 21 Medi, trafododd SAGE bapur ar [effeithiolrwydd a niwed gwahanol ymyriadau nad ydynt yn rhai fferyllol](#)' (PDF,232KB). Mae gwefan Llywodraeth y DU yn ei gwneud yn glir mai'r papur yw'r asesiad o'r dystiolaeth ar adeg ei ysgrifennu.

Mae'r papur yn trafod effaith amrywiaeth o ymyriadau nad ydynt yn rhai fferyllol ar drosglwyddo Covid-19, ar ffactorau cymdeithasol ac economaidd eraill ac yn ystyried unrhyw faterion gweithredu sy'n ymwneud â'r ymyriad. Un ymyriad sydd wedi'i gynnwys yn y papur yw cau bariau a thafarndai. Wrth ystyried yr effaith ar drosglwyddo Covid-19, mae'r papur yn nodi mai effaith fach y mae cyrffyw yn debogol o'i chael.

[Mae'r Gell yn cyhoeddi crynodebau rheolaidd](#) o'r cyngor y mae'n ei roi i Lywodraeth Cymru. Er nad yw'n sôn am cyrffyw'n benodol, mae'r [crynodeb o'r cyngor a ddarparwyd ar 18 Medi](#) - yn dweud:

Efallai y bydd angen pecyn o ymyriadau nad ydynt yn rhai fferyllol ar raddfa leol a chenedlaethol ... Mae ymyriadau'n amrywio o ran eu heffeithiolrwydd o ran lleihau trosglwyddiad ac mae ganddynt wahanol fathau a lefelau o niwed yn gysylltiedig â hwy. Mae'n gynyddol bwysig i ystyried y niwed anuniongyrchol sy'n gysylltiedig â COVID-19.

Mae Grŵp Cynghori Technegol Llywodraeth Cymru, yn cynnwys arbenigwyr technegol a gwyddonol o bob rhan o Lywodraeth Cymru, GIG Cymru a'r byd academaidd, a chyhoeddodd ei gyngor i Weinidogion [ar gyfnod atal byr](#) ar 19 Hydref. Mae hwn yn datgan:

Y tu allan i'r aelwyd, mae dadansoddiad rhagarweiniol o astudiaeth rheoli achosion ddiweddar gan PHE yn awgrymu bod gweithio ym maes iechyd a gofal cymdeithasol yn parhau i fod yn ffactor risg, fel y mae gweithio mewn gwasanaethau personol agos a lletygarwch. Ymhlith y gweithgareddau sy'n gysylltiedig â risg gynyddol ymhlith achosion mae mynychu lleoliadau adloniant ee bariau a bwytai. Cofnodwyd brigiadau o achosion sy'n gysylltiedig â bwytai a bariau hefyd, yn y DU ac mewn mannau eraill

Wrth adolygu'r cynigion ar ôl y cyfnod atal byr ar 3 Tachwedd, [dywedodd y](#) Prif Swyddog Meddygol mewn perthynas â'r gofynion ar gyfer y diwydiant lletygarwch:

..., er y bydd gweithgarwch economaidd yn dychwelyd ar ryw lefel, mae'n anochel y bydd ail-agor y diwydiant lletygarwch yng Nghymru yn arwain at gynnydd yn nhrosglwyddiad y feirws. Bydd caniatáu 4 unigolyn yn unig i ddod ynghyd yn y lleoliadau hyn, ynghyd â'r gofynion eraill ar y sector yn helpu i liniaru hyn, ac hefyd caniatáu pobl i gymysgu'n gymdeithasol mewn lleoliadau a reoleiddir.

Ymateb

Mewn ymateb i'r cyhoeddiad cyrffiw, [cyhoeddodd Cymdeithas Cwrw a Thafarndai Prydain \(BBPA\) ddatganiad](#) y byddai'n difetha'r sector tafarndai heb gymorth ariannol ychwanegol gan y Llywodraeth.

Wrth roi [tystiolaeth i Bwyllgor Trysorlys Tŷ'r Cyffredin](#) (PDF,312KB), dywedodd Prif Swyddog Gweithredol UKHospitality:

...other European countries...have introduced a curfew [on alcohol sales]...it has been a later curfew: it has been 11 o'clock with a 12 o'clock closure or midnight with a 1 o'clock closure.

Tynnwyd sylw hefyd at y gwahaniaeth yn y dull gweithredu rhwng Cymru a Lloegr yn ystod y sesiwn dystiolaeth. Fel yr amlinellwyd yn gynharach, yng Nghymru mae'n rhaid rhoi'r gorau i werthu alcohol am 10.00 pm ond gall lleoliadau aros ar agor am ychydig yn hirach. Yn Lloegr, rhaid i lleoliadau gau am 10.00 pm, a

chafwyd [adroddiadau newyddion am nifer fawr o bobl yn ymgynnull ar y strydoedd yn lle hynny.](#)

2. Camau gweithredu Llywodraeth Cymru

Yn ei lythyr at y Cadeirydd dyddiedig 30 Hydref 2020, dywed y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth:

Datblygwyd y mesurau lletygarwch – gan gynnwys y cyrffyw alcohol 10.00 pm a chau safleoedd trwyddedig am 10.20 pm – yn unol â chyngor iechyd y cyhoedd ac ar ôl ymgynghori â'r diwydiant lletygarwch (gan gynnwys Cymdeithas Cwrw a Thafarndai Prydain)

Mae'r Dirprwy Weinidog hefyd yn cyfeirio at y cyngor y mae Llywodraeth Cymru yn ei gael gan y Gell Cyngor Technegol, a amlinellwyd yn gynharach yn y papur briffio hwn. Dywed y Dirprwy Weinidog fod tystiolaeth y Gell yn cefnogi'r farn bod yfed alcohol yn dal i fod yn ffactor risg mawr o ran lledaeniad clefydau heintus a bod y gwaharddiad 10.00 pm ar werthu alcohol wedi'i gyflwyno i leihau'r risgiau hyn.

Mae'r llythyr hefyd yn cyfeirio at bobl nad ydynt yn cadw at fesurau ymbellhau cymdeithasol ac:

... er nad yw hyn o reidrwydd o ganlyniad i fusnesau lletygarwch yn peidio â rhoi mesurau addas ar waith [mae] yn ymwneud mwy ag ymddygiad pobl a rhyngweithio yn y lleoliadau hyn ac o'u cwmpas.

Mae hefyd yn awgrymu ers cyflwyno oriau agor amser cyfyngedig, bod tystiolaeth o ostyngiad yn nifer y cysylltiadau a nodwyd gan unigolion sydd wedi profi'n gadarnhaol.

Yn ystod sesiwn friffio coronafeirws Llywodraeth Cymru ar 9 Tachwedd, [ni wnaeth y Prif Weinidog sylw](#) penodol ynghylch a oedd y cyrffyw 10.00 pm wedi bod yn effeithiol.

Mae llythyr y Dirprwy Weinidog hefyd yn amlinellu'r cymorth sydd ar gael i fusnesau. Mae'r Gwasanaeth Ymchwil wedi llunio [erthygl blog yn amlinellu gwahanol gynlluniau cymorth busnes Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru](#) sy'n cael ei ddiweddarau'n rheolaidd.

3. Camau gweithredu Senedd Cymru

Ar 7 Hydref 2020, clywodd Pwyllgor Economi, Seilwaith a Sgiliau'r Senedd **dystiolaeth** gan sectorau o'r economi y mae'r pandemig wedi effeithio'n ddifrifol arnynt. Dywedodd UKHospitality Cymru:

...one of the first things that could be done is a review of the 10 o'clock provision that's across all licensed premises at the moment. We feel it's an arbitrary deadline, but also what we're getting reports of, and it's not only anecdotal evidence but also from our discussions with Government, is that people are doing gatherings that are not under the licensing guidance and not under our professionalism, if you like, in looking after people when they're enjoying hospitality. It would make much more sense to give an extended time when they're in safe environments that are being properly looked after by professionals, rather than leaving them to their own devices to try to find other places.

Ar 5 Tachwedd 2020, clywodd y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu **dystiolaeth ar effaith Covid-19 ar gerddoriaeth fyw**. Clywodd y Pwyllgor gan Brif Weithredwr clwb nos yng Nghaerdydd, Caerdydd Clwb Ifor Bach, er ei fod yn gallu ailagor fel tafarn yn ystod mis Awst:

... unwaith ddaeth y cyrffyw 10 o'r gloch i mewn, roedd yn ariannol anhyfyw i ni gario ymlaen, gyda 70 y cant o'n hincwm yn dod mewn ar ôl 10 o'r gloch.

Yn ystod y sesiwn, dywedodd tystion hefyd wrth y Pwyllgor mai eu barn yw ei bod yn fwy diogel i bobl barhau i yfed alcohol ar ôl 10.00 pm mewn safleoedd trwyddedig, lle'r oedd mesurau tracio ac olrhain a chadw pellter cymdeithasol ar waith, na pharhau i yfed yng nghartrefi pobl.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r briffiau hyn o reidrwydd yn cael eu diweddarau na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.